

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ С. Х. С.

Вихода раза у тижњу. — Цена на цели рок 100 Дин. Нај, рока 50 Дин. Пејзаже ч. 2 Дин.
Властитељ: Руске Народне Просвете Друштво.
Одбичателни редактор Драго Павић.

Нови Сад
штвартак 2. јул 1925.

Рукописи и друга ишака треба посыпати на адресу "Руски Новини" Нови Сад, Београдска улица бр. 3. — Преплату кај Руске-Народне Просве. Друштво Руски Крстур (Балка).

Коситба

Уцих уж и глас препилки
И лем коса брини...
(Г. Костельник)

Коситба! Јака чудна сила находити
ше у тим слову!... Цели рок ше
гоудан зреди земледелац, обраби
чарну жсм, бре, гној, коне, од вица
нога до позней ноци, не
сануб труд, сине драге нашене до
жеми, шес, а кед уж шицко ноконъ-
чел у јешевским часу — одличива
у кратким жимуним часу да в яри
з нова започне претаргнуту роботу.
Уж и миа близко, златни поля
колишу ше од полних класкох а
нашаја јак да вимар. Од власа до
исекро в почи лем мали дасци и
старши оставају у каваде, да оби-
са чувају — шицко то па пољо
вишило.

Пришој нас коситба, из хто би
у каваде остал! Шицки то робо-
тих людвох натура, украшена зос
найкрасијим квичом и найпотребнији-
шум овочу — житом, вонка цага: То
найкрасије плвето натури, котре так
крашише описал наш славни шивак:
„Ступи горе, витрик шуци, житко
шо колишо.
А шкорваньчик з његовој виду и ле-
ди више више.
На початку бж запицава гласом јак
од меда:
Раз склошић, раз весело — описац
шо педа.

Уцих уж и глас препилки, а лем
коса брини,
Улис житко, кед пререже, як стру-
на задавини.
Чловек коши, класки валија — жена
му одбера,
Хлапец мали пред њу идае — пор-
вистла пресцера.
Еден одкос кед вижене, зос косу на
плешу
Навад придае и руки му други од-
кос меџу.
Слунко грее — Јого вној, але ніч
то это,
Зной кирвави то ци хлебик, то ци
праве злато."

Таки то час ковртиби. З рока на
рок више ше обиблијује, з рока на рок
изаполнjuје шерцо земледилаца з нови-
ма надјима.

Јегод цо хлеб насушни сјено од
найглавијих карменьох нашега
цела, так и стан земљејски медај
перника ше поштује. На роботу зе-
мледилаца патра миловни и од његово
чекају отримовање својога тјелен-
ског живота.

Јадро какогај пароду и держави
су земљејици. Вони ше правда, на
нјашим степену просвите нахоџаја,
аје и то правда, же су вони фун-
дамент — темељ у пажијеји державох.
Фурма державох и гранчи
шо меняју, обично пре исздраву
отровну просвitu у варошох, але
јадро держави и пароду — земле-

длжи не так ше легко меняју. Че-
жко тей держави, дзе ше гоч лем
з часци заражи з отровну науку
роботни народ. Там такој приходи
страшига кара Божка — глад, як ше
то стало и у нещестији Русији.

Земљедилски народ је побожни и
богобойни. А чом и преџо? Безбо-
жни мудерци думало, же вон таји,
бо в непросвищени и глупи. Таки
мудри небораки испозијају душу ро-
ботнога народу. Роботни народ у
натури живи, Јому кажда грудка же-
ми, кажда рошљина и жеље познате
вон ше ројгварија зос јему
зос својим шацом у пољу. Вон зе-
мледилец, найбаржай чувствуј ови-
симоц је својји зијнейи роботи од
Бога, когди заповеда слунку, шви-
цици и загреваја, благодатну робу —
дјекдик је посла на благия и влија.
Вон не сануб труд је, пороби
шицко је лем дума, же би вскјому
плоду хасновало, — але вон патри
и горе; апа, же и од каждеј хмар-
ки овиши Јого надји и муга, кажда
травка и квјаток польски ёкогају-
го на Того, по је поверх хмарох, на
Сотворитеља и Вседерјателя ћи-
кога. Прето земледилец и кажди
вредни работник спроведије побо-
жни, бо вон найбаржай појна и
види силу Божку у шиене, Јого же
живот и робота пажеснейше звјезди
з Богом.

И наши руски народ земљедилски, а
така и наша держава. Прето у ца-

и валају го вжал гу себе. Яки бил
Кирил више мирни и цихи, лем ше
више скријаја по куцинох, есц би
нігда не интал гоч би бил незнам
јак гладни. Кед би му заш газдин
дацо дала, вон би једну на пат-
точку и сјен, або би с тим одбег-
до хлеба. У хлебе вон и спал. Не-
раз и не дварас легнују Кирил и
гладни и једни и замарзнути и мокри
јак в жиме так и влнче, но ні-
хто му ше боме анј раз не опитал
јак му је и чи је не хори. Слава Богу
голем го зос здрављем Бог ње-
бесни добре обдаровал. У јак
дјевко осетел Кирил, же ше зос
нім у хижи је честуја јадро зос
својим, и же би ту заправо Јому не
мало буја места. Но вон себе помо-
чи не знаја и не могол. У школи
же Кирил добре учел, зато го там
мадистер и папоцеј венчјерас з да-
чим даровали, но дасци го прето не
љубели. Више би до његовој дјекобаји
и колали, дасгод би лем могли, а
вон то дерзљиво подношија и ні-
кому о тим ніт не гуторел, па анј
лан мадистроји. Знал Кирил же би
дасци прето були бити, а Јому було
пажеснейше на швеје чуи, як дасци

и валају го вжал гу себе. Яки бил
Кирил више мирни и цихи, лем ше
више скријаја по куцинох, есц би
нігда не интал гоч би бил незнам
јак гладни. Кед би му заш газдин
дацо дала, вон би једну на пат-
точку и сјен, або би с тим одбег-
до хлеба. У хлебе вон и спал. Не-
раз и не дварас легнују Кирил и
гладни и једни и замарзнути и мокри
јак в жиме так и влнче, но ні-
хто му ше боме анј раз не опитал
јак му је и чи је не хори. Слава Богу
голем го зос здрављем Бог ње-
бесни добре обдаровал. У јак
дјевко осетел Кирил, же ше зос
нім у хижи је честуја јадро зос
својим, и же би ту заправо Јому не
мало буја места. Но вон себе помо-
чи не знаја и не могол. У школи
же Кирил добре учел, зато го там
мадистер и папоцеј венчјерас з да-
чим даровали, но дасци го прето не
љубели. Више би до његовој дјекобаји
и колали, дасгод би лем могли, а
вон то дерзљиво подношија и ні-
кому о тим ніт не гуторел, па анј
лан мадистроји. Знал Кирил же би
дасци прето були бити, а Јому було
пажеснейше на швеје чуи, як дасци

ФЕЛЬТОН

Широтка

Надодњом. Веџеј младих хлопох
идае зос валаја гу варошу пешо.
И је вони не були анј на пол дра-
ги, уж је ја здогањији јочи, јо ишли
једен за другим тијак полни з мла-
дима хлопами. Шицки вони терас
рукују и попаглају ше ладијибаја.
Хтори мали свој јоч и ишли на њим
а худобни мушели лешо. Медзи ти-
ма јо ишли пешо идве и млади Ки-
рил и пажеснейји заостава. Други
себе ишаја и торбу зос поизвле-
њом, но вон вона и је на себе. Други
бешају и о тим, кельо подо-
ставали од окох и родзини пенежки,
а Кирил цалом драгом не прегварал
анј слово. Бул вон терас смјути-
цији јак по другија, бо јак терас о-
сетел розлику хтора владаја и влада-
њом са тих людзох и медзи њим.
Терас Кирил осетел, јо то вачи
јац оца и мајер, братох и шестри.
Та јак то було мило попатрија, кед
ше тоги вија людзе коло пјево
и риходаји од својих женох, родиох
и шицких својих милих и љубиц!

У таких думох ишидују Кирил и
на жељевницу. Кед јак гайзибаја ру-
шел вел и вел од регрутога себи и
зашиливи, а Кирил једну до јед-
нога куцика, запар очи јака да ши-
и — бо не смеј, да го други з јани-
ком дјекобу — и заш спаднују до
својих думох о својим пажесносту и чеж-
кай доле широтих. Приходи му на
разум живот, јак уж стражел мајер.
Теда му було седем роки, једен газда

лим'я року за нас і ціле отечество
нашо найважливіший час життя.

Широки бачко-сримски поля украсили зос морйом златних класкох клацюше и витало своїх вредних роботнікіх, земледільціх, да ім за їх зной богаща награда буду.

Випатрунок є добри і велико на-
дій дава на богату жатву.

Вредним нашим косачом и одбера-
чиском и нашо Р. Новили щедро
жича; щасце Боже дай у роботи и
уживаню Боских дарох! Б.

точніше, як що я вписал. Читателі будуть зміцнені. Во ѿ Риму підгда не буде писаць.

Я цешкѣ жадамъ писацъ на кратко, то ѿ-
ко зме вицзелі и дожили треций дзень
у Риму.

Бара чөккө тоңписад у ёднин чланку.
Алға наф будзес и то:

111варък 28 мая на 6 года. рано од-

служели Преосвященія Владика, а ос 4' па-
нотцами Службу Божу у церкви святого
Йоанна Апостола у Латерану. И при тей
Службѣ як и шицких других дньох на-
шего пребиванія у Риму готово шицки,
важко виражки приступали ту св. причас-
ци. Под службу Божу написали зме по-
деки пись, и всі римляни слухали
и з нами ще ведю причастали. По слу-
жбѣ Божій пошли зме "ши скорей на
фризитик, да нас не охаби автобус." За
автобус юг и за други ствари мал воланъ
старане паноцег др. Бочч.

Катакомби. Я не находим ант досц словок ант ю мам досц знаня, да отынеш тити чувства, які юе давитазо у души кждого чловека, котри першираа ступи до церкви мученика срятого Севастияна. Чловек юе духом превонии до тога часу, кед тот роки Христога страшні муки лем прето церпел, же бул вжрин Исусу Христу. Там видозиме тито место, дзе бул мученик за Христа у Пресе. Евхаристіі 8 рочки хлажец ся. Гараницій, котри юшел свыту прычасці до Мамэртінскай цеменніцы християном. Уж дарэя у тэй церкви находитаме превелі доказы, котри нам ясно гуторя: „Патці! Тоти, по ту почываю, вони слухали наказование срятого Петра и Павла. Вони чули слова самаго Исуса Христа в устах верхлаких Апостолох. Од іх таже юе правди учіць, а'не од вінелініціх мудартох тога дзвята, котри нау-чую людзку муровані а'не Божку.“

чук людську мудрість а ін. Важко. Але подане далей. Там приходзяме да других катакомбах, котры ше волаю Калисту. Святы Калист быў Папа Рымскі. Чытателі! Кед спеше вязц, як выніграша катакомбы, запітайце ше тих, котры то видзеялі зос сваіма очамі. Кед нам я цапінем, як ше скользі над жем, наўкверіпес з ветры губіць а по тым, калі саб-

росходзялі ше ад свойх полніт зос-
шицкам, Карыл зос гаэдом правел
конечны рахункі. Гаэда кричал и
глывал ше, же велью то яон заро-
бел, но ад таго му мухав кус отар-
гнуц бо раз лампочку и хліве раз-
бил, другірааз зыш му купелі цве-
ренкі да не оплаті, а раз ванш под-
хромед спо курчатко та го супедов
пес задавел и жед, бо не могло сце-
каць и т. д.

Но Кирил знал и за еден післяїви час. Полюбело ще му єдно худобне, але вредне и до швєта дзвиче. Нігда воно не геперовало. Любел го, по вжасу го не думал, бо дзе го одведзе, кед нігдас ніч в нікого нема. Чом да зос женідбу пра-ви а єдней широтки двя. Кед єдней прадзел ішли велі хлапцы и дзвичата гу гори на гарки, нашлише там и Кирил а Кату, но вон ще ні вшесклонял, а ти ю бара болелог. Кед с два тижні заш в прадзелю доходзел гу хлапцам и дзвичком, зачул я дзвичата шпинаки:

Мед аме, мити, заходэсли
Зос жаленей гори,
Чарни птахи преслицели
Ми ше, пепатрели.

ше; кед вам ловем, як там юшдае пре-
ходза зос швичочку у руках помедай са-
ми сроби покойникіх і, ніхто ще не бой-
бо стоя на місту свягим; кед вам спом-
нєм, як ще там находза велі ходики, так
же би отажаль ніхто в нас не мотол сам
вонца нисці, кед би ще там затрацел;

Кед вам спомінем, жс тих катакомбах до ниніка уж открыто у даугоеці до 60 кілометра, а и далей чиєвше иони находзя, але времало ёст за туту роботу ленівожа барс сом мало плюец о катакомбах. О тих сяліх местах написаны превельки книжкі, а написали іх не лем католікі, але и протестанті. Катакомбы напечнішыя нах напікана с тими.

Важнейшее нам шедевра о том,
С яку науку научовали този, чо там
шукавши.

2. якщо вику тримали тоді, що теж ви-
ховання.

3. чки жергін ире свою вишу дондук-
попілек первин християн. Нем то себе
подумайм! Кеда вони викопалж този ха-
такомбі? Вони то не шмелі зодия ро-
біц. Робели то по жонк да их нікто не
видел.

4 які-жерти мушели поднеси тоді людве, кед. сцял буц іа служби Божії. Хто бул християнком, тот мушел бу готови на мученическу іамери. Служба Божа мушела ще потоци служниц. Док други отпочивали в грязі ще подавали християнке іислі там далеко поза Рим, да ще спушта под землю и да, тај, можку слухац слово Боже и буц на служби Божій, да можку отнесиц душу свою и приступиц до святого Пончастию.

Кед човек на то дума, як ще мушт заганьбці, кед іфдума ізя нашо часи. И ма християнє, И мы спасем душу свою спасиці. Нам цв грохі зос' шмерцу, кед пойдземе до церкви. Од нас вікто не жада телі жертві за церкву яки мали християнє перших викох А як изника велім християнном чакко поїсц до церкви на Утриню, на Службу, на Вечуриню? О вак заме Госпоже Божі отклик за тобі.

У катакомбах нацелен аже з одного и другого боку гроб мучеників. Видима аже там гроб святей Цецилії, крипту Римських папох, писаникі образки яких

Я ще злекла и скричела:
яй Боже мой з неба
Яка ище чарна доля
Мне худобиу чека.
А ти, мили, па гуторел
Як тог камень, шизи.
Бодай-ши тац на ище ос
Кел-ши ме зацягал.

Кирил подумал, юже би то йому мала буц ішивана писня, та ще такої вразел дому. Було му чекко. Барз чекко, бо вѣ може нікому своєю шердо отворити. Та спіл би вон Кату, алс кед неможк, та по му ана.

Нараз железница запискала и Кирил ше таргнул коло цього хлони щупивали и йому ше шмеляли, же одкуд могол так друго спац. Кирил себе тут зажимка и скривився.

себе леж здихнул и одвигивал:
- Та апаце, людзе, утрапени сом,
та ѿ апам инде себе Кирил подумал
что то ма ище в ім буц, док пе
зос войска врачи, па себе важдал,
же би му найлепше було, кед бы
то Бог небесни ѿ скорей гу себе
приял, а вејка а другима и сам за-
шшивал, да так ѿ скорей забудне
на зло ѿ го пропадцю и ѿ то-
жине на и жыдане пропадані.

— Осіл! Костянтин!

нам толковали виру перших християнок. Там зме видавли гроб малій по роду богатії мучениці, санкті Агнеси. Тей санктій в часі поанітіе абудовали у Риму окрему церкву; до котрій положили єй мощі. Там зме видавли перши церкви християнські.

Може подумати себе дядек читателі, а як ще видавли шицькі катакомби? На тот вопрос мішими даць отвіт: Не видавли шицьких катакомб ані тоді, котрі у Риму 20 роки бивою. Ми видавли лем єдну малку часточку. Але і то нам досц було, да можеме повесіць були зме на там санкти місце, дзе почиваю до страшного суду члени мученики, жсповидники вири, проповідники, святи отці, Папа Римські, люди старк и младк, мужеского и женского полу. Видавли зме там велико и скрипели зме що у своєї санкти вири. Кажди з нас отходася отамалі, в думу:

Мунім, віньшак од терас патріц на туту святу Церкву, пре котру телі жертвували свої животи, Церкви Христові, то не людске діло, але Боже. Нікто на тих шицьках ірейдзе, як що прешли поганські царове и кральове, к Церкви Христові не надвідали ані шишаків діянили в пекла.

Були зме ух бара вимукени, кед ще кому поверсці, да ще дакус покрипиме, па да можеме авш далей війси пополадно. Але у Риму чоловек лемчи забудзе и на сдане, бо то ширко цига лем да по всіцій видак.

Може, же ще будзе ішк Редактор на міс гівіац, бо сом ванк не могол до єдного чланку написац, як сом жаціл. Але думам, іше ще прето не легківаю на міс читателе, котрі були зомку у Риму, а ище женії тоги, котрі немогли цієці, як сеbe то жадали. Модлім пре то ище дакус церквівоскі, бо думам писац о Міжнародній виставці, котра така важна пре нас католікох ігод и Катакомбі.

Док то нацишем, ванк ще читателе за міс ціківля діянику молитвочку, а як им врапім за то.

Щесе, Боже, дай шицьким читателем "Руских Новинох"!

РУСІЯ

Протуреволюція в Русі потаємо, ще організує а помагаю тижні Русі, котрі за граніцю. Тих діях прореволюціонарі жали висидані в Парижі, котром бул председельник генерал Ленін. Були присутні и други генералі.

ЮЖНА АМЕРИКА

У южній Америці у Аргентині з'явилася ішо велика жима. В ноці од события на видавлю термометар укашивал 5 градусів нулк. В неділі рано нашла З лідох якіранутих на уліци.

БЕЛГІЯ

По днігей кризи состояла ще на коніку, язда у Белгії. Председатель влади ест Ван де Вівера віде католіческій парітет з міністер загражничих діах по-звати соціаліста Вандервельде.

До нове дома

ХОРОТА ІІ. Н. ПАШИЧА

Міністарски председатель наїсце ще похорел а докторе му заказавши писку роботу кончик. Покаже баш тераз приходить да ще упорядок приведу павіважнінні державни питані, то Пашич изменювал, место себе трох своїх приятельюх Дюрачича, Трифідича и Живкочича, котрі були кончиці роботу, особено видані догваряні в ос Радичевцами.

БЕЛІЕДА ДАВІДОВИЧА

Председатель опозиціонального Блока Люба Давідович тримал ірешлого тижня бешеду о політическій ситуації у котрій у главним виконед того: Тераз ще роби о споравуму місци Хорватами и Сербами. Тот споравум може буць, любо Зос програма працюють без програми. Кед буде зос програмом и кед буде Радичевци захтіти да ще заведзе вішадзі пор и поурядок, а зос державну касу да ще газдує по державних потребах теди тот сфорсун будзе храткого вику, бо ще радикали не гідні прірекауд своїх старих сіжчайох, да вони самі газдують як вони сцу. Кед так будзе споравум без програмы теди и радичевци буду таки исти як и радикали и од шицького не будзе ніч. Установіл ІІ. Пашич у прошлости не тримал що подієся па тое не буде и на преде.

НОВА НЛАДА

Вінадан що їх бешедук о новей влади Радикалах и Радичевцах. У той новей би мали Радичевци дас 6 местах. За міністра просвіти би пришол Павел Радич, даєши пророкую же то будзе їх тижня.

ДОГВАРКИ О КОНКОРДАТУ

Комісія, котра була вислата од страни кінцій держави до Риму поврацела ще дому и дотварки о конкордату прервати. Ми їх вінівши рік, але ся. Столиця нігда не пристане на такі конкордат, котрі би ограничиліши свободу церкви и якого були предложили франасуне цо су у Прибічніческій партії.

Зос наших валадох

КОЦУР

У днігіо не було висти з пана Кінція, та би себе дахте думаць мотоя, же од нас нет жіч даць доброго написац — а то не так, єст и у нас велько добри новосці, котрі вредно заізначиц. Так и

пр. док народ вредно роби польську роботу (указує ще добри рок урожаю) церковни одбор одредзел же того року ви-реперира и виболі церкву зос вонка. Одредзено, да ще до туркі нова година куки любо стара добре, соравши да, а до церкви да ще на жиму груби тепихи по-ложа; висадзели ще до церковей портні и коло пей и так и коло теметова кра-сна дрэвка; церковна каса ісподала фонд за припомоці худоби коцурскай у сумі 20.000 дукатів; на туту исту цікль аложел фонд до церк. каси честны газда Йоан Бута 700 дук. Крем того велько дарованала церк. каса припомоці худобівішня брат-скім церквом. У валадским обществу са-бильно ще роби; да ще заведзе електричне швєто до валаду.

Уж лем тоги даскелько похвалилі діла доказую же Коцур остаіва зерни історийскій премілісці у нашим руским Народу. Коцур сце напредознац и разо помага, жертує на кожну ствар, котра га су душней будучносці ведзе.

Руски Коцур доказав то и на Відстав-дая того року. Уж влоні на тут днінь, школски изеци прекрасні представи и іспіваніочки преуклевали у нації Захо-ронки (вогаси), а того року програма була іще богатини.

Народу було великий двор у захоронки и зем русиці але и немцы и мідэре у величнім числі. Було и зос страни го-ціох. Міло було патріції небяди маши зи-ти дасяці котрі под кідством ч. пастрох так шмелю представили красцу преасста-ру. Облеченикі були дасяці у народних на-ших шматках а звепровадні и у народних українских руских шматках. Их красни спіхважочки патріотични руски деклама-ції, іх бавиця одушевльювала нас у на-дай на лепшу будучносці. Красни согла-сни привіані и декламациі шкільяріх велько похвали задобили.

Як главна чесці днішњіго торжества була представа „Ефтайса Даївка“ котру представу таі полубел наш народ же ю у Коцуре уж іствартираз того ро-ку ради патри и слуха. Кашо добри хлапік к днішніхта наїсце ще и тераз вікавши на чесці своїм родичом и сво-вому народу. Чудуем ще и жаль ми, же туту першу и едину напу славну траге-дію нашого милого писателя Г. Костел-ника, котра ще преклаца уж на вецен-зані, у нашим народзе юще края Ко-цура нігда не пробовали представиц. То таке монументалне діло нашого славного писателя, же то вецеірав патриме — с тим баркей нес іям пачи, а чувства и уживані, котре нам у тим прихозі не може піснац.

Просто з нова чесці нашим шкільяром нашій молодежі наїсим ч'шестром и п. п. учительком котрі ще о тим тру-двали.

Допис

ДВОРДЬОВ

„Застава“ вирукена зос читательни

Щицким пад. Русином добре зношувати то пошвіка радикальна „Застава“, та на жалосці мушели зме по вецій раз у веці читав, цо вона о наїх и о нашій вири дума в веці з того могли зме себе жадац цо нам вона в жада. Зос жалю зме мушели читац цо вона пише в на-ших братох на Горяці и іх жалосним положенію, кторому наївецін залівілі бацько-вісновін агітатори православия не чо-з

